

<https://gncrypto.news/ua/news/blockchain-serving-the-law-police-and-chainalysis-join-forces/>.

3. Кіберполіція у співпраці з компанією Crystal Blockchain ефективно протидіє шахрайству з використанням віртуальних активів. *Кіберполіція*. URL : <https://cyberpolice.gov.ua/news/kiberpolicziya-u-spiwpraczi-z-kompaniyeyu-crystal-blockchain-efektywno-protydiye-shaxrajstv-u-z-vykorystannyam-virtualnyx-aktyviv-205/>.

4. North Korea stealing cryptocurrency to develop missile programme. *THE TIMES*. URL : <https://www.thetimes.co.uk/article/north-korea-stealing-cryptocurrency-to-develop-missile-programme-un-says-sm0rh3pbl>.

5. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.

6. Як криптовалюта допомагає фінансувати тероризм та як цього уникнути. *SPEKA*. URL : <https://speka.media/yak-kriptovalyuta-dopomagaje-finansuvati-terorizm-ta-yak-cyogo-uniknuti-p1dg5p>.

7. FATF Statement on the Russian Federation. *FATF*. URL : <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/fatf-statement-russian-federation.html>.

8. Ukraine calls on FATF to blacklist russia as ties with North Korea and Iran strengthen. *Government portal*. URL : <https://www.kmu.gov.ua/en/news/ukraina-zaklykaie-fatf-vnesty-rosiiu-do-chornoho-splysku-na-foni-posylennia-zv'язkiv-z-pivnichnoiu-koreieiu-ta-iranom>.

УДК 343.98:343.344

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/71-72

Олександр БОНДАРЕНКО

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Володимир ВАРАВА

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОТИДІЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПРОТИДІЯ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ЗБРОЇ

Збройна агресія російської федерації проти України 24 лютого 2022 р. зумовила введення воєнного стану на всій території країни. Це, в свою чергу, призвело до значного зростання ризиків та масштабів незаконного обігу зброї, боєприпасів та вибухових речовин. Незаконне володіння зброєю становить серйозну загрозу для життя та безпеки громадян, а також дестабілізує суспільство в цілому.

В умовах воєнного стану проблема незаконного обігу зброї набуває особливої гостроти. Збільшення доступності зброї, а також психологічна напруга та дестабілізація суспільства створюють сприятливі умови для скоєння тяжких кримінальних правопорушень.

Встановлено, що основними каналами незаконного обігу зброї в умовах воєнного стану є: збройні формування та правоохоронні органи: крадіжки, розкрадання, хабарництво; зони бойових дій: втрата зброї під час бойових дій, несанкціоноване вивезення з окупованих територій; чорний ринок: контрабанда, перепродаж зброї, викрадення з приватних володінь.

Розроблено комплекс заходів ОРД та НСРД, спрямованих на протидію незаконному обігу зброї в умовах воєнного стану, які включають: розвідувальну діяльність: виявлення каналів постачання зброї, осіб, причетних до її незаконного обігу, місць зберігання та збуту; контрольну закупівлю зброї: документування злочинної діяльності; огляд місця події: вилучення зброї, боєприпасів та вибухових речовин, фіксація слідів злочину; спостереження за особами, підозрюваними в незаконному обігу зброї; проведення негласних слідчих (розшукових) дій: контроль телефонних переговорів, зняття інформації з технічних каналів зв'язку [1, с. 12].

В умовах воєнного стану проблема незаконного обігу зброї становить серйозну загрозу для життя та безпеки громадян. Розроблений комплекс заходів ОРД та НСРД може

бути ефективним інструментом протидії цій загрозі [2, с. 14].

Окрім розгортання вже знайомих методів ОРД та НСРД, пропонується впроваджувати такі інноваційні підходи: використання відкритих джерел інформації (ОСІНТ): аналіз інформації з соціальних мереж, форумів, darknet для виявлення потенційних злочинців та незаконних торгових майданчиків; залучення громадськості: створення програм співпраці з громадянами для отримання інформації про підозрілу активність; міжнародне співробітництво: спільна робота з правоохоронними органами інших країн для обміну інформацією та координації дій.

Є чимало прикладів з практики правоохоронних органів або статистичних даних з офіційних джерел, що демонструють успішне застосування ОРД та НСРД у боротьбі з незаконним обігом зброї [3, с. 12].

Також варто зазначити, що ці тези є лише основою для більш масштабного дослідження. Подальша робота включатиме глибокий аналіз кожного запропонованого методу, його правових аспектів, етичні міркування та оцінку ефективності.

Збройна агресія росії проти України створила серйозну загрозу у вигляді зростання незаконного обігу зброї в умовах воєнного стану. Ця проблема потребує негайного та рішучого реагування з боку правоохоронних органів.

Розроблене комплексне застосування традиційних методів оперативно-розшукової діяльності (ОРД) та негласних слідчих (розшукових) дій (НСД), поряд з впровадженням інноваційних підходів, таких як аналіз відкритих джерел інформації (ОСІНТ), залучення громадськості, використання технологій штучного інтелекту (ШІ) та активне міжнародне співробітництво, може стати ефективним інструментом протидії незаконному обігу зброї [4, с. 13].

Дослідження в цьому напрямі має не лише теоретичне, а й важливе практичне значення, сприяючи розробці дієвих заходів для забезпечення безпеки громадян та суспільства. Подальші дослідження мають зосередитися на оцінці ефективності запропонованих методів, аналізі їхніх правових та етичних аспектів, а також вивченні міжнародного досвіду боротьби з незаконним обігом зброї.

Лише злагоджена робота правоохоронних органів, наукового співтовариства та громадськості зможе подолати цю загрозу та відновити стабільність і безпеку в Україні.

---

1. Безуглий О. В. Проблеми протидії незаконному обігу зброї, боєприпасів і вибухових речовин в умовах воєнного стану. *Вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 11–18.

2. Герасименко В. В. Актуальні проблеми протидії незаконному обігу зброї в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. № 45. С. 13–18.

3. Дмитрук В. В. Теоретичні та практичні аспекти протидії незаконному обігу зброї в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 3. С. 10–15.

4. Ковтун О. В. Заходи протидії незаконному обігу зброї в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки*. 2023. № 3. С. 12–17.